

5RE314

Sociální a kulturní prostředí sídel a regionů

1

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

5RE314 Sociální a kulturní prostředí sídel a regionů

Cílem předmětu je poskytnout základní orientaci v sociálních a kulturních integračních i desintegračních procesech, které probíhají v lokálních a regionálních komunitách.

5RE314 Sociální a kulturní prostředí sídel a regionů

Po úspěšném absolvování budou studenti schopni:

- orientovat se v metodách a přístupech k řešení sociálních, kulturních a etnických problémů regionů, měst a obcí
- orientovat se v teoretických přístupech k řešení sociálních a ekonomických problémů
- interpretovat výsledky empirických výzkumů
- rozlišit charakteristiky městského a venkovského osídlení v ČR
- identifikovat problémové regiony v ČR a popsat jejich aktuální stav
- zhodnotit roli neziskového sektoru pro sociální, kulturní a ekonomický rozvoj obcí a regionů

5RE314 Sociální a kulturní prostředí sídel a regionů

Témata:

1. Úvod do problematiky. Základní pojmy. Socializace a normativní základy společnosti. Sociální skupiny a sociální struktury.
2. Sociální stratifikace a sociální mobilita. Stabilita a sociokulturní integrace a desintegrace.
3. Vývoj sídelní struktury a kulturní regionalismus. Socioekonomické a kulturní důsledky urbanizace a migrace.
4. Město jako multikulturní a multietnický prostor.
5. Venkovská sídla a jejich specifika.
6. Neziskové organizace: terminologie, legislativa.
7. Nevládní neziskové organizace a jejich význam pro sociální a kulturní prostředí sídel a regionů.
8. Financování NNO. Dotační politika státu, krajů a obcí ve vztahu k NNO.
9. Sociální podnikání - vymezení problematiky, vývoj, zahraniční zkušenosti, limity a bariéry rozvoje v České republice.
10. Proměny regionální struktury českých zemí a socioekonomické faktory ovlivňující změny v sociokulturním prostředí sídel a regionu.
11. Ekonomická transformace a sociokulturní prostředí sídel a regionů. Sociální a kulturní změny v problémových regionech ČR. Vyloučené lokality.
12. Národnostní a etnická problematika sídel a regionů. Socioekonomická a kulturní problematika pohraničních regionů.
13. Sociální komunikace v sídlech a regionech a postavení samosprávních orgánů.

5RE314 Sociální a kulturní prostředí sídel a regionů

Využití znalostí

- geografických,
- demografických,
- socioekonomických,
- kulturních
- a dalších zejména ve vztahu k území České republiky

Požadavky na studenty – sylabus

Druh požadavku / Requirement Type	Váha
Aktivita na přednáškách/cvičeních/seminářích	10 %
Vypracování projektu/seminární práce/případové studie	20 %
Vystoupení	10 %
Absolvování závěrečného testu	60 %
Celkem / Total	100 %

Zvláštní podmínky

Součástí výuky je odborná exkurze v rozsahu 3 výukových bloků (3x90 min). Student postoupí k závěrečnému testu, pokud dosáhne min. 24 bodů, tj. 60 % ze cvičení.

5RE314 – seminární práce, prezentace cca na 20 min

- 1) Obec – zdůvodnění výběru, poloha, postavení obce v administrativní struktuře ČR (vhodné doplnit obrázky, mapami apod.)
- 2) Základní údaje – počet obyvatel a další demografické ukazatele, charakteristika socioekonomických činností na území obce
- 3) Sociální prostředí obce, činnost spolků a sdružení (NNO), tradice v obci, spolupráce samosprávy s NNO, apod.
- 4) Celkové shrnutí a zhodnocení

Exkurze

Termín – duben 2018 - bude upřesněno

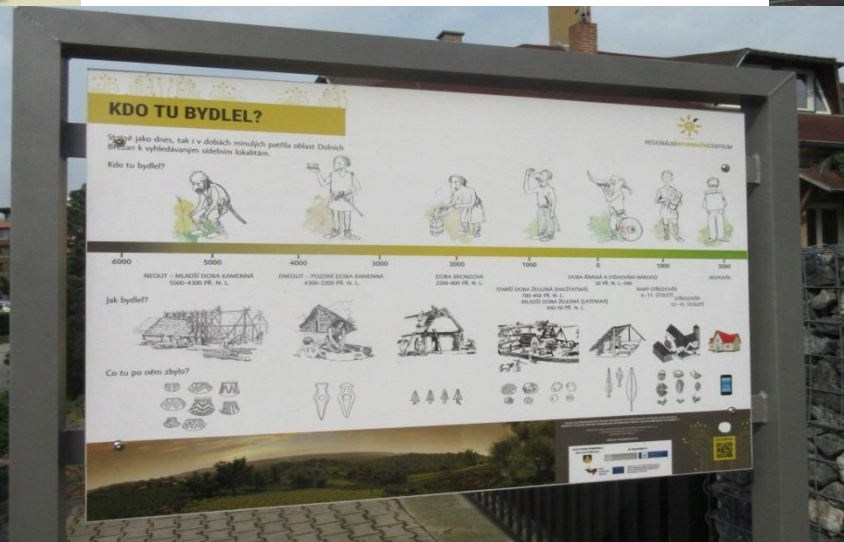
Účast na exkurzi = 5 bodů za aktivitu

Zdroj: vlastní archiv

Exkurze v LS 2016-17

Dolní Břežany – komentovaná procházka se starostou obce

Zdroj: vlastní archiv

Úvod do problematiky.

- Základní pojmy.
- Socializace a normativní základy společnosti.
- Sociální skupiny a sociální struktury.

Základní pojmy

- ✓ Člověk jako společenská bytost
- ✓ Kultura – souhrn hodnot a souhrn institucí
- ✓ Proces socializace
 - proces začleňování se do společnosti – osvojování hodnot, norem, chování schopností, učení se sociálním rolím
 - probíhá celý život
 - záměrná a nezáměrná socializace
 - primární, sekundární a terciární socializace
 - anticipující socializace
 - genderová socializace
 - Socializace – rodina, škola, vrstevnická skupina, média

Základní pojmy

✓ Sociální skupina (citová a instrumentální pouta)

✓ Sociální role

- způsob chování vázaný na určitý sociální status
- identifikace, distanc, odmítnutí
- základní role – nadřizené, podřizené, souřadné, sexuální partnerství
- role: individuální x skupinové, nucené x volitelné, krátkodobé x dlouhodobé, pronikající se x vylučující
- rolová dispozice, ambivalence, přetížení, tlak
- křížení rolí,
- konflikt rolí

Základní pojmy

- ✓ Sociální kontrola – regulativní mechanismus společnosti
- ✓ Mechanismy sociální kontroly
 - Elementární systémy zakazující konání určitých činností (tabu) nebo obřady a rituály, které jsou pro členy skupiny závazné;
 - Veřejné mínění dohlížející nad dodržováním ustavených zvyků a obyčejů, vytváří neformální tlak na členy skupiny
 - Instance náboženství, politiky či práva – předepisují žádané způsoby jednání a uvalují sankce za jejich nerespektování

- ✓ Vysvětlete proces socializace. Jak probíhá? Čím/kým je ovlivněn?
- ✓ Uveďte příklad alespoň 3 sociálních skupin, jejichž jste členy. Jakou roli v jednotlivých sociálních skupinách hrajete?
- ✓ Co je sociální kontrola? Jaký je její význam? Jakými způsoby je realizována?

Děkuji za pozornost

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons
Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

